

Cel svet je Hevm

PETER RAK

Zivimo v obdobju potencirane virtualne realnosti, ki nam vedno znova streže z najrazličnejšimi fantazmami, ki se praviloma bolj kot vir zadovoljstva izkažejo za vir večnih frustracij. To so fantazme nujnosti radikalne spremembe načina življenja, novih oblik duhovnosti, novih družbenih paradigem, svežih ekonomskih teorij in sveže zele-njave, pobeg v namišljeno idilo daljnih destinacij, skratka, skupna točka je nujnost transformacije. Gledališko-lutkovna predstava *Ko je Šlemil šel v Varšavo* nam kot protiutež ponudi nekaj povsem drugega, judovsko slikanico o življenju v judovskem podeželskem mestecu Hevm, ki je daleč od takšnih fantazem, celotna poanta je skrita v enem samem stavku – cel svet je Hevm.

Hevm je seveda lahko prisposoda mikrolokacije bivanja ali pa kar personifikacija usode slehernega posameznika, namreč, kamor koli gremo in kar koli počnemo, se vedno znova vrtimo v krogih Hevma. Zakaj sploh potem kam oditi? Dolgčas je seveda temeljna spodbuda, tudi za Šlemila, ki je slišal, da je Varšava lepo mesto, in se je odpravil na pot. Brez velikih pričakovanj, takole bolj v donkihotovskem smislu, pa tudi tja nikoli ni prišel, vendar ga – v primerjavi z nami, ki se kot sodobni Ahasverji venomer nekam odpravljamo – to pravzaprav sploh ni motilo. Zanimiva simbolika, ki je še kako uporabna v današnjem času, ki potrebuje vedno nove močne doze adrenalina za osmišljanje življenja, zbogčnost s svetom in s samim seboj pa je označena za vsega pomilovanja vredno omejenost.

Režiserka Jelena Sitar Cvetko poudarja, da je bolj kot zgodbo poskušala ujeti duha pripovedi nobelovca Isaaca Bashevisa Singerja. To ji je z dvema odličnima igralcema in odlično igralko tudi uspelo. Ne gre zgolj za judovsko ikonografijo, sceno, kostume, glasbo in lutke, ki seveda vsak zase in kot celota prispevajo pomemben delež k ustvarjanju atmosfere, temveč predvsem za notranje razpoloženje predstave, ki ga opredeljujejo blazirana

lagodnost, zadovoljstvo z omejenim horizontom (osnovni scenski rekvizit je kredenca, ki se izkaže kot arhetip domačnosti in tudi kot povsem uporaben in prepričljiv mizancenski element) in s tradicionalnim načinom eksistence, ki se vrti v vedno istih ciklikih, kjer že odločitev za navidezno nepomembno drobno dogodivščino pomeni vsesplošno zmedo.

Ne glede na takšne simbolične podtone je predstava povsem uglašena tudi na drugih nivojih, torej je s svojo preprostostjo in naivnostjo, predvsem pa s humornostjo in toplino likov še kako primerna tudi za osnovno ciljno skupino, najmlajše občinstvo. Igralci Miha Bezeljak, Aja Kobe in Danilo Trstenjak vsak po svoje prispevajo različne karakterne črte, ob tem pa se izkažejo tudi kot povsem solidni glasbeniki, kar daje predstavi dodatno dimenzijo karnevalskega poigravanja s tematiko.

OCENA

Lutkovna predstava

Isaac Bashevis Singer:
Ko je Šlemil šel v Varšavo
režija Jelena Sitar Cvetko
Lutkovno gledališče Maribor,
uprizoritev 4. 11. 2011

Prizor iz predstave *Ko je Šlemil šel v Varšavo*